

Ime, ilyenféle gondolatok, érzések teszik a Szabolcska újabb verseit a régiék mellé, őt magát a legtisztább lelkű, legnemesebb érzésű költők közé. Azért mondjuk, hogy ilyenfélék, mert érezzük, mint válik semmivé Szabolcskának egyszerűségében remek költészete e silány prózában, úgy hogy abból senki meg nem ismerheti! De hát nem is ismertetésből kell az „*Újabb versek*“-et megismerni! Nem szokásból ajánljuk a Szabolcska verseit az olvasók figyelmébe, hanem mert erős az a hitünk, hogy a kiben van érzék a mesterkéletlen, de annál igazabb, őszintébb érzések iránt, a ki nemesen érezni tud: annak a Szabolcska költeményeit szeretnie kell! S a míg költőnk nem a bűzán kap, hanem a bűzavirágon (*Új esztendő*), a míg megmarad szíve emberének, addig nem is lesz hozzá hűtlen közönsége. Mert valóban azt szeretjük himni, hogy a Szabolcska Mihály költészete egy előre vetett sugár, a mely azt jelenti, hogy

„Jön egy szebb világ még
Erre a világra . . .“

Ifj. Imre Sándor.

Zrinyi Miklós levelei.

Zrinyi Miklós, a szigetvári hős életére vonatkozó levelek és okiratok. A m tud. akadémia tört. biz. megbízásából közrebocsátja *Barabás Samu*. Első kötet. Levelek 1535—1565.

A magyar történelmi emlékek ritka kötete jelent meg a magyar nemzeti politikára kedvezőbb és alkalmasabb időben, mint Barabás Samunak fennebbi gyűjteménye. A hatalmas német császár dicsőítő szavai föltétlenül igazolva vannak, kétségtelen hitelű okmányokkal és a horvát tulzók dicsekedő állítása, hogy a nagy Zrinyi horvát érzelmű és gondolkodású lett volna s a magyar érzelem csak máz lenne rajta, a nevetségességre van leszállítva.

A ki csak futólag is végig nézi e vaskos kötetet, meggyőződhetik Zrinyi Miklós föltétlen magyar érzelmeiről. Legjobb barátja, kit, saját szavai szerint, mint atyját tekint: a magyar főúr, Nádasdy Tamás, a későbbi nádor. Minden eszlekedete, minden áldozata Magyarországnak érdekeit védi.

Sokat kellett pedig akkor küzdeni. A nagy számú levelek kevés kivétellel mind ezekről beszélnek. A törökök becsapkodásai, a béke ellenére várak ostroma, vidékek elpusztítása napi renden vannak.

Ezek mellett a kincstártól alig kap valami segílyt; a kötelezett hadsereg fentartására megígért zsoldot évekig nem kapja, s néha éveken át saját erejéből védi azt a nagy vidéket, mely gondjaira van bízva.

Ezek mellett még személyes ellenségei is vannak. Így Kaczianer, kit végre is megölet, de a király ezért még köszönetet mond neki; a zágrábi püspök; a királyi fővezérekkel is nem egyszer jó összeütkö-

zésbe, s hogy egy alkalommal egy ilyen surlódás nagyobb mérvet nem öltött, csak Nádasdy barátságos figyelmeztetésének tulajdonítható.

Kidomborodik e levelekből egészen a nagy hős alakja és jelleme, de nem — mint némelyek kevés adatok alapján hitték — közönséges rabló lovaggá, hanem, a folytonos küzdelmek által bizony nyers, sokszor majdnem zord jelleme mellett első helyen áll és túlnyomó benne a hazaszeretet egész az önfeláldozásig.

A legmagasztosabb eseményről a hős életében e kötetben még nincs szó. Valószínűleg a következő második kötetben fognak ennek emlékei napvilágot látni a többi okiratokkal együtt, a mint Barabás Samu is jelzi előszavában.

Az első kötet tartalmát képezik: az országos levéltár, a Nádasdy család írataiból kiválogatott levelek; a Thurzó család levéltára, az Ecclesiastica Actá-k a pálos-rend irományai, a limbus, a királyi könyvek, benigna resolútiók stb. Ezután a bécsi cs. és kir. házi, udvari és állami levéltár Hungarica és Turcica osztályai, számos kisebb és nagyobb köz- és magánlevéltár levelei.

A közrebocsájtó nagy szorgalommal szedte össze az adatokat, úgy hogy ez adatokból mintegy előttünk áll az egész kor története, az ország délnyugati felében, sőt nem egy irányban nyújt felvilágosítást az egész országot vezető politikára is.

Érdekes gyűjtemény, melynek folytatását örömmel várhatjuk.

Domján István.

Újabb költemények.

Irta: Felszeghy Dezső. Kolozsvár. Gibbon Albert bizom. 8-r. 153 l.

Végig olvasva a költemény-kötetet, melyben 50 lyrai költeményt s 8 „történet“-et kapunk, benne ily kifejezések, sorok kapják meg a figyelmet:

Olyan a természet szive,
Mint az anya szeretete.

Oh! hiszen tán minden sírhaut
Égi bölcső ide alatt. (Kerti sírnál.)

Oh! itt szövé bús képeit meg
Az anyagyász az örületnek. (Elhagyott udvar.)

El-elnézem hosszan, mélán
S míg leszáll az alkony — ott:
Százados fenyők titkába
Bészövöm a bánatot. (Fenyvesben.)

Kelyhökét tárták a virágok,
Szívünknek álma volt talán. (Kandallónál.)